

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

JÁN MAZÁK

6 päivänä syyskuuta 2012¹

Asia C-610/10

**Euroopan komissio
vastaan**

Espanjan kuningaskunta

SEUT 260 artiklan 2 kohdan ajallinen sovellettavuus — Kanteen tutkittavaksi ottaminen — Unionin tuomioistuimen tuomio, jolla jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan — Täytäntöönpanon laiminlyönti — Rahamääräinen seuraamus

1. Euroopan komissio on nyt käsiteltävässä asiassa nostanut SEUT 260 artiklan nojalla kanteen Espanjan kuningaskuntaa vastaan, koska sen mukaan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa komissio vastaan Espanja 2.7.2002 antamaa tuomiota² (jäljempänä vuoden 2002 tuomio) ei ole pantu täytäntöön. Tuossa tuomiossa todettiin, ettei Espanjan kuningaskunta ollut noudattanut EY 249 artiklan neljännen kohdan eikä Espanjan hallituksen ja useiden itsehallintoalueiden hallitusten Magefesalle,³ joka on ruostumattomasta teräksestä tehtyjen kotitaloustarvikkeiden ja pienten sähkölaitteiden valmistaja, Espanjassa myöntämästä tuesta 20.12.1989 tehdyn komission päätöksen 91/1/ETY⁴ 2 ja 3 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut toteuttanut mainitun päätöksen noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä siltä osin kuin päätöksessä oli todettu Indosalle, Gursalle, Migsalle ja Cunosalle myönnetyt tuet sääntöjenvastaisiksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomiksi.⁵

2. On täsmennettävä, että kanne koskee vuoden 2002 tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiä vain siltä osin kuin kyse on Baskimaan itsehallintoalueen Indosalle myöntämisestä tuista, jotka muodostuivat suoraan Indosalle myönnetystä 300 miljoonan Espanjan pesetan (ESP) lainatakauksesta, Magefesan yrityksille myönnetystä 672 miljoonan ESP:n lainatakauksesta ja 9 miljoonan ESP:n korkotuesta. Komissio katsoo, että Gursan, Migsan ja Cunosan osalta päätös 91/1 on vuodesta 2006 lähtien pantu täytäntöön, koska nämä yritykset ovat lopettaneet toimintansa ja niiden varat on myyty markkinahintaan.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Asia C-499/99 (Kok., s. I-6031).

3 — Magefesa on espanjalainen holdingyhtiö, joka omistaa pääasiallisesti seuraavat neljä teollisuusyritystä: Industrias Domésticas SA (jäljempänä Indosa), Manufacturas Gur SA (jäljempänä Gursa), Manufacturas Inoxidables Gibraltar SA (jäljempänä Migsa) ja Cubertera del Norte SA (jäljempänä Cunosa).

4 — EYVL 1991, L 5, s. 18.

5 — Vuoden 2002 tuomiossa todettiin myös, ettei Espanjan kuningaskunta ollut noudattanut Espanjan myöntämästä tuesta Magefesa-yhtymälle ja sen seuraajille 14.10.1998 tehdyn komission päätöksen 1999/509/EY (EYVL L 198, s. 15) mukaisia velvoitteitaan. Nyt käsiteltävä kanne koskee kuitenkin väitettyä vuoden 2002 tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiä vain päätöksen 91/1 osalta.

I Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

3. Komissio ja Espanjan kuningaskunta ovat vuodesta 2004 käyneet laajaa kirjeenvaihtoa vuoden 2002 tuomion täytäntöönpanosta. Kirjeiden huomattavan määrän vuoksi tuon esiin vain kirjeenvaihdon tärkeimmät osat.

4. Koska Indosa oli asetettu konkurssiin jo 19.4.1994 mutta se jatkoi toimintaansa kokonaan omistamansa tytäryhtiön CMD:n⁶ välityksellä, komissio oli useaan kertaan pyytänyt Espanjan viranomaisilta tietoja Indosan insolvenssimenettelyn tilasta. Komissio kiirehti niitä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta yrityksen kaikkien varojen realisointi ja sen toiminnan lopettaminen saataisiin päätökseen.

5. Espanjan viranomaiset vastasivat, ettei Indosan varojen realisointia ollut vielä saatettu päätökseen, koska 29.9.2004 annetulla määräyksellä hyväksytty insolvenssisopimus kaikkien yhtiövarallisuuteen kuuluvien varojen myymisestä ja yhtiön purkamisesta ei ollut vielä lopullinen. Espanjan viranomaiset ilmoittivat komissiolle vasta 30.5.2006, että sopimuksesta oli tullut lopullinen 2.5.2006.

6. Komissio totesi 26.1.2007 päivätyssä kirjeessään, että CMD jatkoi Indosan kokonaan omistamana tytäryhtiönä tukea saanutta toimintaa, ja se kiinnitti Espanjan viranomaisten huomiota siihen, että päätöksen 91/1 tehokas täytäntöönpano edellytti, että yhteismarkkinoille soveltumattomat tuet peritään takaisin yksiköltä, joka on tosiasiallisesti saanut ne. Vastatessaan tähän kirjeeseen Espanjan viranomaiset esittivät tietoja Indosan ainoan varallisuuserän eli CMD:n osakkeiden myyntiprosessista. Espanjan viranomaiset ilmoittivat syyskuussa 2008 lähettämissään kahdessa kirjeessä vielä, ettei CMD:n osakkeista ollut tehty kelvollista tarjousta ja ettei Indosan varoja ollut lopulta jaettu.

7. Espanjan viranomaiset ilmoittivat 24.10.2007 päivätyssä kirjeessään, että päätöksessä 91/1 yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todetut tuet oli kirjattu Indosan konkurssiveloiksi. Komissio pyysi heinäkuussa 2008 tästä asiakirjatodistetta, jota Espanjan viranomaiset eivät kuitenkaan toimittaneet.

8. Espanjan viranomaiset ilmoittivat 8.10.2008 ja 13.11.2008 päivätyillä kirjeillään komissiolle, että CMD oli hakeutunut konkurssiin 30.7.2008.

9. Komissio pyysi 18.8., 7.9. ja 21.9.2009 päivätyillä kirjeillään Espanjan viranomaisilta ensinnäkin tarkkaa aikataulua, josta ilmenee ajankohta, jona CMD:n toiminta ja CMD:n varojen realisointi päättyvät, toiseksi tietoja varojen realisointimenettelystä, kolmanneksi todistetta siitä, että varat oli realisoitu markkinaehdoin, ja neljänneksi näyttöä siitä, että yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todetut tuet oli kirjattu CMD:n velkoihin massavelkoina.

10. Espanjan viranomaiset vastasivat 21.9. ja 13.10.2009 päivätyissä kirjeissään ensinnäkin, että CMD:n toiminta oli päättynyt 30.7.2009, toiseksi, että konkurssimenettely oli käynnissä toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa (Espanjan viranomaiset eivät kuitenkaan esittäneet komission pyytämää tarkkaa aikataulua), ja kolmanneksi, etteivät ne tienneet, oliko yhteismarkkinoille soveltumattomat tuet kirjattu CMD:n velkoihin. Espanjan viranomaiset lähettivät 1.12.2009 toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen hyväksymän lopullisen luettelon CMD:n velkojista. Baskimaan itsehallintoaluetta ei mainittu luettelossa velkojana päätöksellä 91/1 yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todettujen tukien osalta.

6 — Indosan konkurssipesän hoitaja oli perustanut CMD:n vuonna 1994 myymään Indosan tuotantoa. CMD:n osakkeet olivat ainoa Indosan omistama varallisuuserä.

11. Komissio lähetti 20.11.2009 Espanjan kuningaskunnalle EY 228 artiklan 2 kohdan nojalla virallisen huomautuksen, jossa se ilmoitti, että se varaa itselleen oikeuden antaa tarvittaessa perusteltu lausunto EY 228 artiklan 2 kohdan mukaisesti, kun se on tutustunut kyseisen jäsenvaltion huomautuksiin tai jos huomautuksia ei lähetetä sille asetetussa määräajassa.

12. Vastauksessaan tähän kirjeeseen Espanjan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 26.1.2010, että vuoden 2002 tuomion täytäntöönpano oli käynnissä, koska Indosaa ja CMD:tä oltiin purkamassa, niillä ei ollut työntekijöitä ja ne olivat lopettaneet toimintansa.

13. Komissio lähetti 18.3.2010 täydentävän virallisen huomautuksen, jossa se kehotti SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukaisesti Espanjan kuningaskuntaa esittämään sille huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa kirjeen vastaanottamisesta. Komissio ilmoitti, että se varaa itselleen mahdollisuuden saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 260 artiklan 2 kohdan nojalla, kun se on tutustunut kyseisen jäsenvaltion huomautuksiin tai jos huomautuksia ei lähetetä sille asetetussa määräajassa.

14. Espanjan viranomaiset vastasivat täydentävään viralliseen huomautukseen 2.6., 9.6. ja 29.9.2010 päivätyillä kirjeillään, joista ilmeni, ettei Baskimaan itsehallintoaluetta mainittu CMD:n velkojien joukossa ja että itsehallintoalue aikoi vaatia konkurssimenettelyissä, että päätöksellä 91/1 yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todettuja tukia koskeva saatava, joka sillä oli Indosalta, sisällytetään velkaluetteloon. Espanjan viranomaiset lähettivät 7.7.2010 sähköpostitse CMD:n likvidaatiosuunnitelman, jonka kansallinen tuomioistuin oli hyväksynyt.

15. Tässä tilanteessa komissio nosti nyt käsiteltävän kanteen 22.12.2010.

II Asian käsittely unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

16. Komissio vaatii kanteessaan, että unionin tuomioistuin

- toteaa, ettei Espanjan kuningaskunta ole noudattanut päätöksen 91/1 ja SEUT 260 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia vuoden 2002 tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä
- velvoittaa Espanjan kuningaskunnan maksamaan komissiolle uhkasakkoa 131 136 euroa kultakin vuoden 2002 tuomion täytäntöönpanon viivästymispäivältä siitä lähtien, kun nyt käsiteltävässä asiassa julistetaan tuomio, siihen asti, kun vuoden 2002 tuomio on pantu täysin täytäntöön
- velvoittaa Espanjan kuningaskunnan maksamaan komissiolle kiinteämääräisen hyvityksen, jonka määrä saadaan kertomalla 14 343 euron päiväkohtainen summa niiden päivien lukumäärällä, joina rikkomisen on jatkunut vuoden 2002 tuomion julistamispäivästä
 - siihen päivään, jona Espanjan kuningaskunta on perinyt päätöksellä 91/1 sääntöjenvastaisiksi todetut tuet takaisin, jos unionin tuomioistuin toteaa, että tuet on tosiasiallisesti peritty takaisin, ennen kuin nyt käsiteltävässä asiassa julistetaan tuomio, tai
 - nyt käsiteltävässä asiassa annettavan tuomion julistamispäivään, jos vuoden 2002 tuomiota ei ole siihen mennessä vielä pantu täysin täytäntöön
- velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17. Espanjan kuningaskunta vaatii, että unionin tuomioistuin

- hylkää kanteen ja toissijaisesti määrää maksettavaksi uhkasakkoa 12 269,70 euroa vuosineljännekseltä sekä kiinteämääräistä hyvitystä 44,80 euroa päivältä
- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

18. Espanjan kuningaskunta esitti 22.3.2011 unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 91 artiklan nojalla oikeudenkäyntiväitteen, jonka unionin tuomioistuin päätti käsitellä pääasian yhteydessä.

19. Unionin tuomioistuimen presidentin 13.5.2011 antamalla määräyksellä Tšekin tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Espanjan kuningaskunnan vaatimuksia. Tšekin tasavalta keskittyi väliintulokirjelmässään tarkastelemaan kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

III Asian tarkastelu

A Kanteen tutkittavaksi ottaminen

20. Oikeudenkäyntiväitteessään Espanjan kuningaskunta kiistää oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn sääntöjenmukaisuuden, koska perusteltua lausuntoa ei ollut annettu.

21. Oikeudenkäyntiväitteen taustalla on uudistus, joka tehtiin Lissabonin sopimuksella menettelyyn, joka on välttämättä käytävä läpi, ennen kuin voidaan nostaa jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne sen perusteella, ettei unionin tuomioistuimen tuomiota, jossa jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan, ole pantu täytäntöön.

22. Espanjan kuningaskunta, jota Tšekin tasavalta tukee, ja komissio ovat eri mieltä siitä, onko nyt käsiteltävässä asiassa oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn sääntöjenmukaisuutta arvioitava EY 228 artiklan perusteella, koska menettely on aloitettu 20.11.2009 lähetetyllä virallisella huomautuksella eli ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa, vai SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella, koska tätä artiklaa pitäisi soveltaa kyseisen sopimuksen voimaantulosta lähtien, vaikka oikeudenkäyntiä edeltävä menettely olisi alkanut ennen tätä ajankohtaa.

23. Espanjan kuningaskunnan käsityksen mukaan SEUT 260 artiklan 2 kohdan soveltaminen olisi taannehtivaa ja siten vastoin oikeusvarmuuden periaatetta ja taannehtivuuskiellon periaatetta, joka koskee säännöksiä, joissa säädetään ankarammista seuraamuksia.

24. Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuimen tuomion, jossa jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan, täytäntöönpanon laiminlyönnin vuoksi vireille pantua jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä on pidettävä tuomioiden täytäntöönpanoa koskevana erityisenä oikeudenkäyntimenettelynä eli täytäntöönpanokeinona.⁷ Menettelyn päämääränä on sen varmistaminen ja takaaminen, että toimitaan jälleen laillisesti.⁸ Ennen kanteen nostamista on käytävä läpi oikeudenkäyntiä edeltävä menettely, jonka sääntöjenmukaisuus on EUT-sopimuksessa tavoiteltu olennainen tae, jolla ei ainoastaan suojata kyseisen jäsenvaltion oikeuksia vaan myös varmistetaan se, että mahdollisen oikeudenkäynnin kohteena oleva riita on selvästi määritelty.⁹

7 — Ks. tästä asia C-304/02, komissio v. Ranska, tuomio 12.7.2005 (Kok., s. I-6263, 92 kohta).

8 — Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 7 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomio 12.7.2005, 93 kohta.

9 — Ks. tästä asia C-508/10, komissio v. Alankomaat, tuomio 26.4.2012, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen. Vaikka unionin tuomioistuin on pitänyt tätä SEUT 258 artiklan nojalla nostetun jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen ominaispiirteenä, katson, että tämä pitää paikkansa myös sellaisen unionin tuomioistuimen tuomion, jossa jäsenyyssoveltoitteiden laiminlyönti todetaan, täytäntöönpanon laiminlyönnin johdosta SEUT 260 artiklan 2 kohdan nojalla nostetun jäsenyyssoveltoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen osalta.

25. Sellaisen unionin tuomioistuimen tuomion, jossa jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan, täytäntöönpanon laiminlyönnin johdosta nostettavaa jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta edeltävässä menettelyssä oli – samalla tavoin kuin ennen jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta käytävässä oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä – EY 228 artiklan määräysten mukaan alun perin kaksi peräkkäistä vaihetta eli virallinen huomautus ja perusteltu lausunto. Tässä yhteydessä en voi olla samaa mieltä kuin Espanjan kuningaskunta, jonka mukaan oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn kulku perustui pelkästään komission hallinnolliseen käytäntöön. Kuten komissio on tähdentänyt oikeudenkäyntiväitteestä esittämissään kirjallisissa huomautuksissa, oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn vaiheet seurasivat suoraan EY 228 artiklasta.

26. Lissabonin sopimuksella tehdyllä muutoksella oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä on yksinkertaistettu ja siten nopeutettu poistamalla perustellun lausunnon vaihe. Tästä seuraa, että SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukaan unionin tuomioistuimen tuomion, jossa jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan, täytäntöönpanon laiminlyönnin johdosta nostettavan jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen tutkittavaksi ottaminen edellyttää ainoastaan, että asianomaisella jäsenvaltiolla on ollut tilaisuus esittää huomautuksensa ennen kanteen nostamista. Mielestäni virallinen huomautus, jossa asianomaista jäsenvaltiota kehoitetaan esittämään huomautuksensa unionin tuomioistuimen täytäntöönpanon laiminlyönnistä, riittää varmistamaan edellä mainitun edellytyksen noudattamisen.

27. On pohdittava, sovelletaanko SEUT 260 artiklan 2 kohtaa vain Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen aloitettuihin menettelyihin, mikä tarkoittaa, että virallinen huomautus olisi pitänyt osoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle 1.12.2009 jälkeen, vai sovelletaanko sitä myös ennen tätä ajankohtaa aloitettuihin menettelyihin, mikä tarkoittaa, että oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn sääntöjenmukaisuutta on arvioitava SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella aina, kun kanne on nostettu Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen.

28. Tästä kysymyksestä olen Tšekin tasavallan tavoin sitä mieltä, että vastaus riippuu siitä, onko SEUT 260 artiklan 2 kohtaa pidettävä menettelysääntönä vai pikemminkin aineellisena sääntönä. Tšekin tasavallasta poiketen katson kuitenkin, ettei tätä artiklaa ole sellaisenaan pidettävä aineellisena sääntönä.

29. Käsitykseni mukaan SEUT 260 artiklan 2 kohta on sekaluonteinen. Se on aineellinen sääntö, jossa määritellään ”rikkomiseksi” se, ettei unionin tuomioistuimen tuomiota, jossa jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan, panna täytäntöön, ja määrätään, että tästä voidaan määrätä rahamääräinen seuraamus. Vaatimus oikeudenkäyntiä edeltävästä menettelystä, jossa asianomainen jäsenvaltio voi esittää huomautuksensa, on sitä vastoin menettelysääntö, jossa määritellään aineellisesta säännöstä johtuvien oikeuksien toteutumisen edellytyksiä. Tämä pitää paikkansa myös sen vaatimuksen osalta, että kiinteämääräisen hyvityksen tai uhkasakon määrä on mainittava kanteessa.

30. Unionin tuomioistuin on tältä osin todennut selvästi, että menettelysääntöjä katsotaan yleensä voitavan soveltaa niiden voimaantulohetkestä alkaen.¹⁰

31. Asia olisi toisin, jos Lissabonin sopimuksessa olisi siirtymämääräys, jossa määrättäisiin, että jos oikeudenkäyntiä edeltävä menettely on alkanut ennen 1.12.2009, on noudatettava EY 228 artiklan 2 kohtaa. Siinä ei kuitenkaan ole tällaista määräystä.

10 — Ks. yhdistetyt asiat C-201/09 P ja C-216/09 P, ArcelorMittal Luxembourg v. komissio ja komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym., tuomio 29.3.2011 (Kok., s. I-2239, 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); asia C-352/09 P, ThyssenKrupp Nirosta v. komissio, tuomio 29.3.2011 (Kok., s. I-2359, 88 kohta) ja asia C-17/10, Toshiba Corporation ym., tuomio 14.2.2012, 47 kohta.

32. SEUT 260 artiklan 2 kohdasta on näin ollen todettava, että oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn sääntöjenmukaisuutta on arvioitava tämän artiklan perusteella aina, kun kanne on nostettu 1.12.2009 jälkeen, vaikka oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aloittava virallinen huomautus olisi osoitettu asianomaiselle jäsenvaltiolle ennen tätä päivämäärää.

33. Siltä osin kuin Espanjan kuningaskunta väittää, että SEUT 260 artiklan 2 kohdan soveltamisella loukataan tässä asiassa oikeusvarmuuden periaatetta, voidaan tukeutua luottamuksensuojan periaatetta koskevaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan tämän periaatteen soveltamisalaa ei voida laajentaa sellaiseksi, että yleisesti estetään uuden säädöksen soveltaminen aikaisemman säädöksen voimassa ollessa syntyneiden tilanteiden tuleviin vaikutuksiin.¹¹ Katson, että tämä oikeuskäytäntö pätee analogisesti myös oikeusvarmuuden periaatteen ja menettelysäännön välitöntä soveltamista koskevan periaatteen väliseen suhteeseen.

34. Tältä osin on vielä huomattava, että Espanjan kuningaskunta ei voi väittää, ettei se sen johdosta, että oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn sääntöjenmukaisuutta arvioidaan SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella, voi saada yksiselitteisesti tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja ryhtyä niiden johdosta asianmukaisiin toimenpiteisiin, kuten oikeusvarmuuden periaate edellyttää.¹² Velvollisuus toteuttaa unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet nimittäin sisältyi unionin oikeusjärjestykseen jo ennen Lissabonin sopimusta, ja Espanjan kuningaskunnalle oli 18.3.2010 lähetetyllä täydentävällä virallisella huomautuksella annettu selvästi tieto siitä, että komissio aikoi saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 260 artiklan 2 kohdan nojalla heti, kun Espanjan kuningaskunta on esittänyt huomautuksensa.

35. Espanjan kuningaskunnan toisesta väitteestä, jonka mukaan SEUT 260 artiklan 2 kohdan soveltamisella loukataan taannehtivuuskiellon periaatetta, joka koskee säännöksiä, joissa säädetään ankarammista seuraamuksista, riittää, kun todetaan, ettei Lissabonin sopimuksella ole millään tavalla muutettu unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanon laiminlyönnistä määrättäviä seuraamuksia.

36. Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava yhteenvetona, että kuten SEUT 260 artiklan 2 kohdassa edellytetään, Espanjan kuningaskunnalla oli ennen kanteen nostamista tilaisuus esittää huomautuksensa siitä jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämisestä, johon komissio väitti sen syyllistyneen. Näyttönä tästä ovat 20.11.2009 lähetetty virallinen huomautus ja 18.3.2010 lähetetty täydentävä virallinen huomautus, joissa komissio kehotti Espanjan kuningaskuntaa esittämään huomautuksensa siitä, ettei vuoden 2002 tuomiota ole pantu täytäntöön. Katson, että oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely on ollut SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukainen, minkä vuoksi ehdotan, että unionin tuomioistuin hylkää Espanjan kuningaskunnan oikeudenkäyntiväitteen.

B Jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättäminen

37. Unionin tuomioistuin on vuoden 2002 tuomiossa todennut, ettei Espanjan kuningaskunta ollut noudattanut EY 249 artiklan neljännen kohdan eikä päätöksen 91/1 2 ja 3 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut toteuttanut päätöksen 91/1 noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä. Vuoden 2002 tuomion täytäntöönpano edellyttää siis päätöksen 91/1 täytäntöönpanoa, ja tämän päätöksen täytäntöönpano edellyttää, että sääntöjenvastaisiksi todetut tuet peritään takaisin.

38. Jotta voitaisiin todeta, ettei Espanjan kuningaskunta ole noudattanut SEUT 260 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, on selvítettävä, onko kyseinen jäsenvaltio perinyt päätöksessä 91/1 sääntöjenvastaisiksi todetut tuet takaisin tuensaajilta. On muistutettava, että nyt käsiteltävässä asiassa nostettu kanne koskee vain Baskimaan itsehallintoalueen Indosalle myöntämiä tukia.

11 — Asia C-168/09, Flos, tuomio 27.1.2011 (Kok., s. I-181, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

12 — Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 10 mainittu asia ThyssenKrupp Nirosta v. komissio, tuomion 81 kohta.

39. Kun otetaan huomioon, että oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä muutettiin Lissabonin sopimuksella ennen kuin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne nostettiin sen perusteella, ettei unionin tuomioistuimen tuomiota, jossa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todettiin, ollut pantu täytäntöön, on aluksi määritettävä uudelleen viiteajankohta sen arvioimiseksi, onko jäsenyysvelvoitteiden noudattaminen laiminlyöty. EY 228 artiklan 2 kohtaa koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämä ajankohta on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymispäivä.¹³

40. Koska perustellun lausunnon vaihe on poistettu, viiteajankohtana, jonka perusteella arvioidaan, onko SEUT 260 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen tapahtunut, lienee EY 228 artiklan 2 kohtaa koskevaa oikeuskäytäntöä analogisesti sovellettaessa pidettävä virallisessa huomautuksessa tai mahdollisessa täydentävässä virallisessa huomautuksessa, jossa asianomaista jäsenvaltiota kehoitetaan esittämään huomautuksensa, asetetun määräajan päättymispäivää. Tässä tapauksessa määräaika päättyi 22.5.2010.

41. Koska Indosa ja sen tytäryhtiö CMD on asetettu konkurssiin, on tarkoituksenmukaista muistuttaa oikeuskäytännöstä, joka koskee tukien takaisinperintää konkurssissa olevilta yrityksiltä. Tämän oikeuskäytännön mukaan aiemman tilanteen palauttaminen ja sääntöjenvastaisesti maksetusta tuesta johtuvan kilpailuvääristymän poistaminen voidaan lähtökohtaisesti toteuttaa siten, että kyseisten tukien palauttamisesta johtuva saatava kirjataan velkojien saatavista laadittavaan luetteloon.¹⁴ Sillä, että kyseisten tukien palauttamisesta johtuva saatava kirjataan velkojien saatavista laadittavaan luetteloon, pystytään kuitenkin täyttämään takaisinperintävelvollisuus vain, jos siinä tapauksessa, että valtion viranomaiset eivät ole pystyneet perimään koko tukimäärää takaisin, konkurssimenettely johtaa yrityksen purkamiseen eli sen toiminnan lopulliseen päättymiseen, jonka valtion viranomaiset voivat saada aikaan osakkeenomistajina tai velkojina.¹⁵

42. Tässä oikeuskäytännössä asetetaan kaksi kumulatiivista edellytystä, joiden on täyttyvä, jotta komission päätöksellä sääntöjenvastaisiksi todettuja tukia voitaisiin pitää takaisin perittyinä. Ensimmäinen edellytys on, että kyseisten tukien palauttamisesta johtuvat saatavat kirjataan massaveloiksi, ja toinen, että kyseistä tukea saaneen toiminnan on täyttyvä lopullisesti.

43. Ensimmäisestä edellytyksestä on tässä asiassa todettava, ettei ole kiistetty, että viiteajankohtana eli 22.5.2010 saatavia, jotka johtuivat Baskimaan itsehallintoalueen Indosalle myöntämien tukien palauttamisesta, ei ollut kirjattu massaveloiksi CMD:n konkurssimenettelyssä.

44. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että Baskimaan itsehallintoalue oli valvonut 16 828,34 euron saatavan ensimmäisen kerran 10.6.2010 eli täydentävässä virallisessa huomautuksessa asetetun määräajan päättymisen jälkeen. Valvottu määrä ei sitä paitsi ollut oikea. Uusi valvontakirjelmä, joka koski tällä kertaa 16 498 499 euron saatavaa, esitettiin 3.12.2010. Tätä valvontakirjelmää korjattiin 23.2.2011 esitetyllä kirjelmällä 22 469 459 euron määräiseksi ja lopulta 7.12.2011 esitetyllä valvontakirjelmällä 22 683 745 euron määräiseksi. Istunnossa on ilmennyt, että toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen 4.4.2012 tekemällä päätöksellä 22 683 745 euron saatavat on lopulta kirjattu massaveloiksi CMD:n konkurssimenettelyssä.

45. Koska kaksi edellytystä, joiden on täyttyvä, jotta voitaisiin todeta, että komission päätöksellä sääntöjenvastaisiksi todetut tuet on peritty takaisin yrityksen ollessa konkurssissa, ovat kumulatiivisia ja koska edellä on osoitettu, ettei toinen näistä edellytyksistä ole täytynyt, katson, ettei toisen edellytyksen täyttymistä ole tarvetta tutkia, jotta voitaisiin todeta SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella, ettei Espanjan kuningaskunta ole noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan.

13 — Asia C-496/09, komissio v. Italia, tuomio 17.11.2011 (Kok., s. I-11483, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

14 — Ibid., 73 kohta.

15 — Asia C-454/09, komissio v. Italia, tuomio 13.10.2011, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

46. On näin ollen todettava, ettei Espanjan kuningaskunta ole noudattanut päätöksen 91/1 ja SEUT 260 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole sen määräajan päättyessä, joka täydentävässä virallisessa huomautuksessa asetettiin huomautusten esittämiselle SEUT 260 artiklan 2 kohtaan perustuvasta jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta väitteestä, toteuttanut kaikkia vuoden 2002 tuomion, joka koskee päätöksellä 91/1 sääntöjenvastaisiksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todettujen tukien takaisinperintää, täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

C Uhkasakko

47. Komissio viittaa laskentatapaan, jonka se on esittänyt EY 228 artiklan soveltamisesta 13.12.2005 antamassaan tiedonannossa SEC(2005) 1658,¹⁶ sellaisena kuin se on ajan tasalle saatettuna 20.7.2010 annetulla tiedonannolla SEC(2010) 923, ja ehdottaa 131 136 euron päiväkohtaista uhkasakkoa. Se katsoo, että tällainen uhkasakko, joka lasketaan kertomalla 640 euron kiinteämääräinen perusmaksu rikkomisen vakavuutta osoittavalla kertoimella 5, rikkomisen kestoa osoittavalla kertoimella 3 ja n-kertoimella 13,66, on oikeassa suhteessa rikkomisen vakavuuteen ja keston, kun otetaan huomioon, että on tarpeen antaa uhkasakolle pakottava ja varoittava vaikutus.

48. Komissio on perustellut uhkasakon määräämistä sillä, ettei tukia ole vielä peritty takaisin, joten päätöstä 91/1 ja vuoden 2002 tuomiota ei ole pantu täytäntöön. Komissio on kirjallisissa huomautuksissaan maininnut kolme ehtoa sille, että tukia voidaan pitää takaisin perittyinä. Ensimmäinen ehto on, että tuista johtuvat saatavat on kirjattu massavelkoihin, toinen, että tukea saanut toiminta on päättynyt, ja kolmas, että Indosan varat on myyty markkinahintaan avoimen, ehtoja sisältämättömän ja läpinäkyvän kilpailumenettelyn päätteeksi.

49. Komissio on istunnossa muuttanut tätä koskevaa argumentaatiotaan. Se on väittänyt, että vaikka tuista johtuvat saatavat lopulta kirjattiin 4.4.2012 massaveloiksi, jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, johon Espanjan kuningaskunnan väitetään syyllistyneen, jatkui, koska tukea saanut toiminta ei ollut päättynyt. Komissio näyttää siis luopuneen ehdosta, että varat on myytävä markkinahintaan.

50. Espanjan kuningaskunta katsoo, että nyt käsiteltävässä tapauksessa ei ole syytä määrätä rahamääräisiä seuraamuksia, koska kansalliset viranomaiset ovat tehneet kaiken voitavansa periäkseen päätöksellä 91/1 sääntöjenvastaisiksi todetut tuet takaisin ja koska mahdolliset rahamääräiset seuraamukset eivät siten voi vaikuttaa niiden toimintaan. Erityisesti uhkasakon osalta Espanjan kuningaskunta väittää asiassa komissio vastaan Italia 17.11.2011 annettuun tuomioon¹⁷ tukeutuen, että koska päätöksellä 91/1 sääntöjenvastaisiksi todettujen tukien palauttamisesta johtuvat saatavat on kirjattu massaveloiksi CMD:n konkurssimenettelyssä, vuoden 2002 tuomio on viimein pantu täytäntöön, joten uhkasakkoa ei ole syytä määrätä.

51. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin pitää tällaisten seuraamusten määräämistä aiheellisena, Espanjan kuningaskunta ehdottaa vuosineljännestä kohti määrättävää 12 269,70 euron uhkasakkoa, joka on laskettu kertomalla 9,98 euron suuruinen kiinteämääräinen perusmaksu¹⁸ rikkomisen vakavuutta osoittavalla kertoimella 1, rikkomisen kestoa osoittavalla kertoimella 1 ja n-kertoimella 13,66 sekä kertoimella 90 sen vuoksi, että uhkasakko määrätään neljännesvuodelta.

¹⁶ — EUVL 2007, C 126, s. 15.

¹⁷ — Mainittu edellä alaviitteessä 13.

¹⁸ — Espanjan kuningaskunnan ehdottama kiinteämääräinen perusmaksu on saatu kertomalla 13.12.2005 annetussa komission tiedonannossa SEC(2005) 1658 vahvistettu 640 euron yhdenmukainen kiinteämääräinen perusmaksu 25 prosentilla (koska tapahtuneeksi väitetty jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen koskee vain yhtä niistä Magefesan neljästä yhtiöstä, jotka olivat päätöksen 91/1 mukaan saaneet sääntöjenvastaisia tukia) ja 6,24 prosentilla (koska tapahtuneeksi väitetty jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen koskee sellaisen alueen hallituksen myöntämää tukea, jonka osuus Espanjan bruttokansantuotteesta on 6,24 %).

52. Kun otetaan huomioon asianosaisten edellä esittämät väitteet ja perustelut, on ensinnäkin määritettävä, onko vuoden 2002 tuomion täytäntöönpanon laiminlyönnistä johtuva jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, johon Espanjan kuningaskunnan väitetään syyllistyneen, jatkunut siihen saakka, kun unionin tuomioistuin tutkii asian tosiseikat, kuten uhkasakon määräämistä koskevassa oikeuskäytännössä edellytetään.¹⁹

53. Kuten tässä ratkaisuehdotuksessa on jo todettu, vuoden 2002 tuomion täytäntöönpano edellyttää päätöksen 91/1 täytäntöönpanoa, ja kyseisen päätöksen täytäntöönpano puolestaan edellyttää, että sääntöjenvastaisiksi todetut tuet peritään takaisin.

54. Olen todennut myös, että kun yritys on konkurssissa, kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa, oikeuskäytännössä asetetaan kaksi kumulatiivista edellytystä, joiden on täyttyttävä, jotta komission päätöksellä sääntöjenvastaisiksi todettuja tukia voitaisiin pitää takaisin perittyinä, eli tukien palauttamisesta johtuvat saatavat on kirjattava massaveloiksi ja kyseistä tukea saaneen toiminnan on päätyttävä lopullisesti.²⁰

55. Asiassa komissio vastaan Italia 17.11.2011 annettu tuomio²¹ ei mielestäni saata näiden kahden kumulatiivisen edellytyksen olemassaoloa kyseenalaiseksi, vaikka Espanjan kuningaskunta päättelee siitä, että jäsenvaltio täyttää velvollisuutensa periä sääntöjenvastaiset valtiontuet takaisin valvomalla saatavat konkurssimenettelyssä. Pitää paikkansa, että unionin tuomioistuin on tässä tuomiossa liittänyt sääntöjenvastaisten valtiontukien takaisinperintää koskevan velvollisuuden vain saatavien valvontaan konkurssimenettelyssä ja samaan aikaan hylännyt nimenomaisesti edellytyksen, että yrityksen varat on myytävä markkinahintaan.²² Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että unionin tuomioistuin olisi hylännyt aikaisemmasta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä²³ ilmenevän edellytyksen, että sääntöjenvastaisia valtiontukia saanut toiminta on lopetettava.

56. Nyt käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että tämän asian suullisen käsittelyn päättymispäivänä Baskimaan itsehallintoyhteisön Indosalle myöntämien tukien palauttamisesta johtuva 22 683 745 euron saatava oli kirjattu massavelkoihin CMD:n konkurssimenettelyssä.

57. Ongelmana on sen selvittäminen, onko toiminta, jota oli tuettu päätöksellä 91/1 sääntöjenvastaisiksi todetuilla tuilla, todella päättynyt.

58. Vaikka Indosa asetettiin konkurssiin vuonna 1994, riidanalaista toimintaa jatkettiin CMD:n välityksellä. Myös viimeksi mainittu yhtiö asetettiin konkurssiin vuonna 2008, ja Espanjan kuningaskunta väittää sen toiminnan päättyneen lopullisesti, kun toimivaltainen kansallinen tuomioistuin antoi 24.7.2009 määräyksen, jolla CMD:n koko henkilökunnan työsopimukset päätettiin. Espanjan kuningaskunta kuitenkin on unionin tuomioistuimen kysymyksiin kirjallisesti vastatessaan myöntänyt, että toimintaa CMD:n tuotantolaitoksissa on jatkettu 3.9.2009 perustetun Euskomenaje-yhtiön välityksellä niin, että viimeksi mainittu käyttää CMD:n tiloja tämän aikaisemmin valmistamien tuotteiden valmistamiseen ja myymiseen. Tämä oli mahdollista CMD:n konkurssipesän hoitajien sallittua CMD:n varojen tilapäisen luovuttamisen Euskomenajelle.

59. Pitää paikkansa, että Espanjan kuningaskunta on näyttänyt toteen, että Baskimaan hallitus on toteuttanut joukon toimenpiteitä estääkseen sen, että Euskomenaje pystyisi jatkamaan toimintaa CMD:n tiloissa. Tästä huolimatta Euskomenaje edelleen jatkoi nyt käsiteltävän asian suullisen käsittelyn päättymispäivänä samaa toimintaa CMD:n tuotantolaitoksissa. Espanjan kuningaskunta on vahvistanut tämän istunnossa.

19 — Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 13 mainittu asia komissio v. Italia, tuomio 17.11.2011, 42 kohta.

20 — Ks. edellä 40 ja 41 kohta.

21 — Mainittu edellä alaviitteessä 13.

22 — Edellä alaviitteessä 13 mainittu asia komissio v. Italia, tuomio 17.11.2011, 74 ja 75 kohta.

23 — Edellä alaviitteessä 15 mainittu asia komissio v. Italia, tuomio 13.10.2011, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

60. Mielestäni on näytetty riittävästi toteen, että sääntöjenvastaista tukea saaneen toiminnan lopullista päättämistä koskeva edellytys ei nyt käsiteltävässä tapauksessa ollut täytynyt suullisen käsittelyn päättymispäivänä, joten päätöksellä 91/1 sääntöjenvastaisiksi todettuja tukia ei voida pitää takaisin perittyinä. Tämän vuoksi Espanjan kuningaskunnalle on määrättävä uhkasakko, jotta sitä kannustettaisiin lopettamaan mahdollisimman pian väitetty jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, jolla olisi taipumus jatkua, jollei uhkasakkoa määrättäisi.²⁴

61. Uhkasakon määrästä unionin tuomioistuin on todennut useaan kertaan, että uhkasakko on vahvistettava siten, että se on sekä asianmukainen olosuhteiden kannalta että oikeassa suhteessa todettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen ja asianomaisen jäsenvaltion maksukykyyn. Jotta varmistetaan, että uhkasakko toimii pakotteena yhteisön oikeuden yhtenäiseen ja tosiasialliseen soveltamiseen, perusteina ovat lähtökohtaisesti rikkomisen kesto, sen vakavuusaste ja asianomaisen jäsenvaltion maksukyky. Näitä perusteita sovellettaessa on otettava huomioon erityisesti seuraukset, joita täytäntöönpanon laiminlyönnistä aiheutuu yksityisille ja julkisille intresseille, ja se, kuinka kiireellisesti asianomainen jäsenvaltio on saatava noudattamaan velvoitteitaan.²⁵

62. Ensimmäisestä arviointiperusteesta eli rikkomisen kestosta on todettava, että tässä tapauksessa vuoden 2002 tuomion, jonka täytäntöönpanon Espanjan kuningaskunnan väitetään laiminlyöneen, antamispäivästä on kulunut yli kymmenen vuotta. Tämä aika on ilman muuta huomattavan pitkä. On lisäksi todettava, että aika on pisin, joka on ollut unionin tuomioistuimen käsiteltävänä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä, joka on koskenut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä annetun tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiä. Tästä syystä katson komission tavoin, että tässä tapauksessa on käytettävä suurinta rikkomisen kestoa osoittavaa kerrointa 3.

63. Toisen arviointiperusteen eli rikkomisen keston osalta unionin tuomioistuin on jo korostanut EY:n perustamissopimuksen määräysten tärkeyttä päätöksen 91/1 ja vuoden 2002 tuomion kohteena olevien valtiontukien kannalta. Näiden nyt käsiteltävässä asiassa rikottujen määräysten merkitys ilmenee erityisesti siinä, että sääntöjenvastaisen valtiontuen palauttamisella poistetaan kilpailuvääristymä, joka on aiheutunut tuella saadusta kilpailuedusta, ja viedään tuensaajalta etu, joka hänellä on ollut kilpailijoihinsa verrattuna.²⁶

64. Tältä osin on mielestäni kuitenkin otettava huomioon päätöksen 91/1 ja vuoden 2002 tuomion täytäntöönpanossa nyt käsiteltävän kanteen nostamisen jälkeen tapahtunut edistyminen. Haluaisin korostaa erityisesti kahta seikkaa eli ensinnäkin sitä, että Indosalle myönnettyjen tukien palauttamisesta johtuvat saatavat on viimein kirjattu massaveloiksi CMD:n konkurssimenettelyssä, ja toiseksi sitä, että kansalliset viranomaiset ovat toimineet saadakseen sääntöjenvastaista valtiontukea saaneen toiminnan päättymään lopullisesti eikä vain muodollisesti, vaikka niiden toimenpiteet eivät tähän mennessä olekaan johtaneet toivottuun tulokseen.

65. Mielestäni näiden kahden seikan vuoksi on perusteltua alentaa komission ehdottama rikkomisen vakavuutta osoittava kerroin tasolle 4.

66. Kolmannesta arviointiperusteesta eli asianomaisen jäsenvaltion maksukykyystä unionin tuomioistuin on todennut, että laskentatapa, jossa perusmäärä kerrotaan tämän jäsenvaltion erityisellä kertoimella, on asianmukainen keino heijastaa kyseisen jäsenvaltion maksukykyä niin, että samalla tehdään kohtuullinen ero eri jäsenvaltioiden välille.²⁷ Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä tapauksessa Espanjan kuningaskuntaan on sovellettava n-kerrointa 13,66.

24 — Ks. vastaavasti asia C-121/07, komissio v. Ranska, tuomio 9.12.2008 (Kok., s. I-9159, 58 kohta).

25 — Ks. asia C-369/07, komissio v. Kreikka, tuomio 7.7.2009 (Kok., s. I-5703, 114 ja 115 kohta).

26 — Ks. edellä alaviitteessä 25 mainittu asia komissio v. Kreikka, tuomio 7.7.2009, 118 ja 120 kohta.

27 — Edellä alaviitteessä 13 mainittu asia komissio v. Italia, tuomio 17.11.2011, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksiineen.

67. Ehdotetuilla kertoimilla uhkasakon määräksi tulee 104 909 euroa kultakin päivältä, jona päätöksen 91/1 ja vuoden 2002 tuomion täytäntöönpano on viivästynyt.

68. Uhkasakon jaksottamisesta katson, että päiväkohtaisesti laskettu uhkasakko soveltuu nyt käsiteltävässä tapauksessa parhaiten lopettamaan mahdollisimman nopeasti jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättämisen, johon Espanjan kuningaskunnan väitetään syyllistyneen.

D Kiinteämääräinen hyvitys

69. Komissio katsoo, että kun otetaan huomioon kaikki oikeudelliset seikat ja tosiseikat, jotka liittyvät jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättämiseen, johon Espanjan kuningaskunnan väitetään syyllistyneen, sen tehokas estäminen, että unionin oikeutta rikottaisiin myöhemmin uudelleen vastaavalla tavalla, edellyttää varoittavan toimenpiteen toteuttamista, kuten kiinteämääräisen hyvityksen määräämistä. Komissio ehdottaa, että kiinteämääräisen hyvityksen määrä lasketaan kertomalla 14 343 euroa²⁸ niiden päivien lukumäärällä, jotka kuluvat vuoden 2002 tuomion antamisesta päivään, jona Espanjan kuningaskunta täyttää velvollisuutensa, tai jollei tätä tapahdu, nyt käsiteltävässä asiassa annettavan tuomion julistamispäivään.

70. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin katsoo, että kiinteämääräinen hyvitys on määrättävä, Espanjan kuningaskunta ehdottaa, että päiväkohtainen määrä olisi 44,80 euroa, joka on laskettu kertomalla kiinteämääräinen perusmaksu 3,28 euroa²⁹ rikkomisen vakavuutta osoittavalla kertoimella 1 ja n-kertoimella 13,66.

71. Kiinteämääräisestä hyvityksestä on muistutettava, että tämäntyyppistä rahamääräistä seurausta ei voida määrätä automaattisesti, kun kyse on SEUT 260 artiklan 1 kohdasta johtuvien selvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Unionin tuomioistuimen mukaan tässä EUT-sopimuksen määräyksessä annetaan sille laaja harkintavalta päättää tällaisen seuraamuksen määräämisestä³⁰ niin, että se ottaa huomioon kaikki asian kannalta merkitykselliset seikat, jotka liittyvät sekä todetun jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättämisen ominaispiirteisiin että asianomaisen jäsenvaltion asenteeseen.³¹

72. Katson, että nyt käsiteltävässä tapauksessa ennen kaikkea rikkomisen kesto puoltaa kiinteämääräisen hyvityksen määräämistä. Kyseessä on erittäin huomattava aika, koska vuoden 2002 tuomion, jonka täytäntöönpanon Espanjan kuningaskunnan väitetään lyöneen laimin, julistamisesta on kulunut yli kymmenen vuotta.

73. Unionin tuomioistuin on lisäksi jo katsonut, että lainvastaisten menettelyjen toistuminen jollakin unionin oikeuden alalla voi olla peruste kiinteämääräisen hyvityksen määräämiselle,³² mikä käsitykseni mukaan vastaa rahamääräisten seuraamusten ennalta ehkäisevää luonnetta.³³ Oikeuskäytännössä on useaan kertaan todettu, ettei Espanjan kuningaskunta ole noudattanut jäsenyysselvoitteitaan

28 — Tämä 14 343 euron määrä on saatu kertomalla 210 euron kiinteämääräinen perusmaksu rikkomisen vakavuutta osoittavalla kertoimella 5 ja n-kertoimella 13,66.

29 — Espanjan kuningaskunnan ehdottama kiinteämääräisen hyvityksen kiinteämääräinen perusmaksu on uhkasakon kiinteämääräisen perusmaksun tavoin laskettu kertomalla 13.12.2005 annetussa komission tiedonannossa SEC(2005) 1658 vahvistettu 210 euron yhdenmukainen kiinteämääräinen perusmaksu 25 prosentilla ja 6,24 prosentilla.

30 — Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 24 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomio 9.12.2008, 63 kohta ja edellä alaviitteessä 25 mainittu asia komissio v. Kreikka, tuomio 7.7.2009, 144 kohta.

31 — Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 24 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomio 9.12.2008, 62 kohta; asia C-568/07, komissio v. Kreikka, tuomio 4.6.2009 (Kok., s. I-4505, 44 kohta); asia C-109/08, komissio v. Kreikka, tuomio 4.6.2009 (Kok., s. I-4657, 51 kohta) ja edellä alaviitteessä 25 mainittu asia komissio v. Kreikka, tuomio 7.7.2009, 144 kohta.

32 — Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 24 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomio 9.12.2008, 67 kohta ja edellä alaviitteessä 13 mainittu asia komissio v. Italia, tuomio 17.11.2011, 91 kohta.

33 — Ennalta ehkäisevästä luonteesta ks. edellä alaviitteessä 24 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomio 9.12.2008, 59 kohta.

lyödessään laimin sellaisten komission päätösten täytäntöönpanon, joissa valtiotukia todetaan sääntöjenvastaisiksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomiksi, erityisesti asiassa komissio vastaan Espanja 20.9.2007 annetussa tuomiossa³⁴ ja yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Espanja 14.12.2006 annetussa tuomiossa.³⁵

74. Kiinteämääräisen hyvityksen määrästä on muistutettava aluksi, ettei komission ehdotus sido unionin tuomioistuinta ja että hyvityksen määrän vahvistaminen kuuluu viimeksi mainitun harkintavaltaan.³⁶ Kiinteämääräinen hyvitys on vahvistettava siten, että se on yhtäältä asianmukainen olosuhteiden kannalta ja toisaalta oikeassa suhteessa sekä todettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen että asianomaisen jäsenvaltion maksukykyyn. Tässä yhteydessä merkityksellisiä tekijöitä ovat muun muassa se, miten kauan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on jatkunut sen tuomion jälkeen, jossa se todettiin, ja rikkomisen vakavuus.³⁷

75. Kun otetaan huomioon Espanjan kuningaskunnan väitetyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kestosta ja vakavuudesta edellä 62–64 kohdassa esitetyt näkökohdat, 20 miljoonan euron hyvitys on mielestäni asianmukainen asian olosuhteisiin nähden.

IV Ratkaisuehdotus

76. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin

- toteaa, ettei Espanjan kuningaskunta ole noudattanut Espanjan hallituksen ja useiden itsehallintoalueiden hallitusten Magefesalle, joka on ruostumattomasta teräksestä tehtyjen kotitaloustarvikkeiden ja pienten sähkölaitteiden valmistaja, Espanjassa myöntämästä tuesta 20.12.1989 tehdyn komission päätöksen 91/1/ETY eikä SEUT 260 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole sen määräajan päättyessä, joka täydentävässä virallisessa huomautuksessa asetettiin huomautusten esittämiselle SEUT 260 artiklan 2 kohtaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta väitteestä, toteuttanut kaikkia asiassa C-499/99, komissio vastaan Espanja, 2.7.2002 annetun tuomion, joka koskee edellä mainitulla päätöksellä 91/1 sääntöjenvastaisiksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todettujen tukien takaisinperintää, täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä
- velvoittaa Espanjan kuningaskunnan maksamaan Euroopan komissiolle ”Euroopan unionin omat varat” -tilille 104 909 euron suuruisen uhkasakon kultakin päivältä, jona edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Espanja 2.7.2002 annetun tuomion noudattamisen kannalta tarpeellisten toimenpiteiden toteuttaminen viivästyy, siitä lähtien, kun on kulunut kuukausi nyt käsiteltävässä asiassa annettavan tuomion julistamisesta, siihen asti, kun 2.7.2002 annettu tuomio on pantu täytäntöön
- velvoittaa Espanjan kuningaskunnan maksamaan Euroopan komissiolle ”Euroopan unionin omat varat” -tilille 20 miljoonan euron kiinteämääräisen hyvityksen
- velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

34 — Asia C-177/06 (Kok., s. I-7689).

35 — Yhdistetyt asiat C-485/03-C-490/03 (Kok., s. I-11887).

36 — Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 24 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomio 9.12.2008, 64 kohta.

37 — Edellä alaviitteessä 13 mainittu asia komissio v. Italia, tuomio 17.11.2011, 93 ja 94 kohta.